

АНАЛІЗ ЕЛЕКТРОННИХ НАВЧАЛЬНИХ ВИДАНЬ ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНОСТІ "ВИДАВНИЦТВО ТА ПОЛІГРАФІЯ"

Чеботарьова І.Б., старший викладач, кафедра МСТ, ХНУРЕ

Чорний Д.В., бакалавр, кафедра МСТ, ХНУРЕ

Анотація. В представленій роботі розглядаються особливості навчальних електронних видань та мультимедійних комплексів для оцінки існуючих навчальних продуктів і особливості їх використання для спеціальності «Видавництво та поліграфія». Цей етап дозволяє виявити типові недоліки та уникнути їх у власному проєкті, а також визначити цікаві та ефективні рішення, які можуть бути адаптовані під нові завдання.

Ключові слова: електронні навчальні видання, мультимедійний комплекс, аналіз аналогів, видавництво та поліграфія, СУК.

Для успішної розробки будь-якого мультимедійного навчального видання необхідно чітко уявляти особливості та вимоги цільової аудиторії та проаналізувати аналогічні видання на предмет їх переваг та недоліків, щоб урахувати це на етапі проєктування. Тому першим етапом є аналіз особливостей навчальних електронних видань та мультимедійних комплексів і особливості їх використання для спеціальності «Видавництво та поліграфія». Цей етап дозволяє виявити типові недоліки та уникнути їх у власному проєкті, а також визначити цікаві та ефективні рішення, які можуть бути адаптовані для свого проєкту [1].

Безпосередньо мультимедійних електронних аналогів в інтернеті на обрану тему знайти складно, оскільки ми орієнтуємось на вузьку аудиторію – здобувачів спеціальності «Видавництво та поліграфія». Тому для порівняння було відібрано частково схожі навчальні мультимедійні видання та освітні матеріали.

Першим аналогом є мультимедійний навчальний комплекс «Системи управління кольором», розроблений і впроваджений на кафедрі МСТ [2-4]. Його основна мета – максимально підтримати здобувачів у засвоєнні дисципліни «Системи управління кольором» під час виконання всіх видів навчальної діяльності, зокрема в умовах дистанційного формату. Комплекс містить не лише інтерактивний лекційний матеріал, але й навчальні відео, що демонструють практичне використання спеціалізованого програмного забезпечення та обладнання для калібрування і профілювання. Додатково він включає посилання на всі необхідні ресурси для виконання практичних і лабораторних завдань, що формує повноцінне навчальне середовище.

На титульному слайді навчального комплексу є можливість обрати наступні пункти:

- Про курс (загальна інформація про дисципліну СУК);
- Про автора (інформація про автора, посиланнями на електронну пошту та соціальні мережі);
- Про викладача (інформація про викладача, посилання на електронну пошту, телефон, аккаунт в соціальних мережах, персональну сторінку на сайті університету);
- Перехід на сайт ХНУРЕ;
- Лекції (тексти, презентації тощо);

- Лабораторні роботи (методичні вказівки та матеріали для виконання лабораторних робіт);
 - Практичні заняття (методичні вказівки, опис виконання, відео-інструкція);
 - Тест до ПЗ № 1 (самоконтроль по темі ПЗ);
 - Перехід на DL (перехід на сторінку курсу «Системи управління кольором»);
 - Додаткові матеріали (посилання на навчальні матеріали з доповненою реальністю та відео-інструкція по використанню вимірювального обладнання, принципи користування обладнання для калібрування та профілювання).
- Головний екран наведено на рисунку 1.

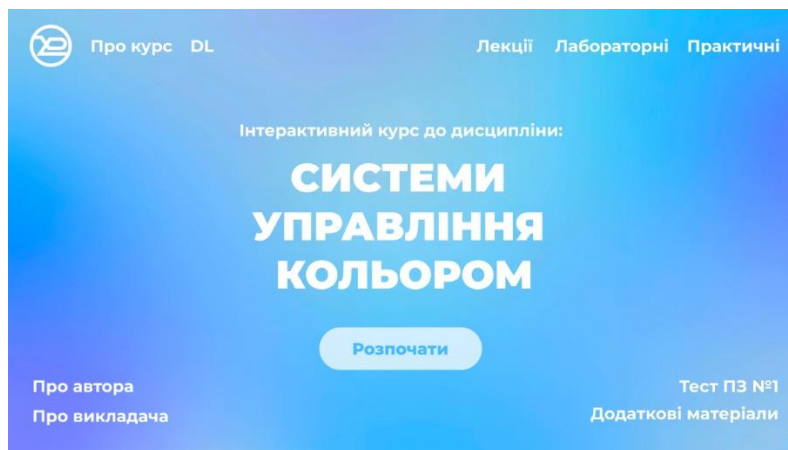


Рисунок 1 – Головний екран

З головного екрану можна здійснити перехід на розділи курсу або окремі сторінки (рис. 2-3), а також сторінку з викладачем.

На головному екрані є також гіперпосилання на сайт ХНУРЕ та дистанційний курс «Системи управління кольором». Це зроблено для зручності роботи здобувачів (рис. 4).

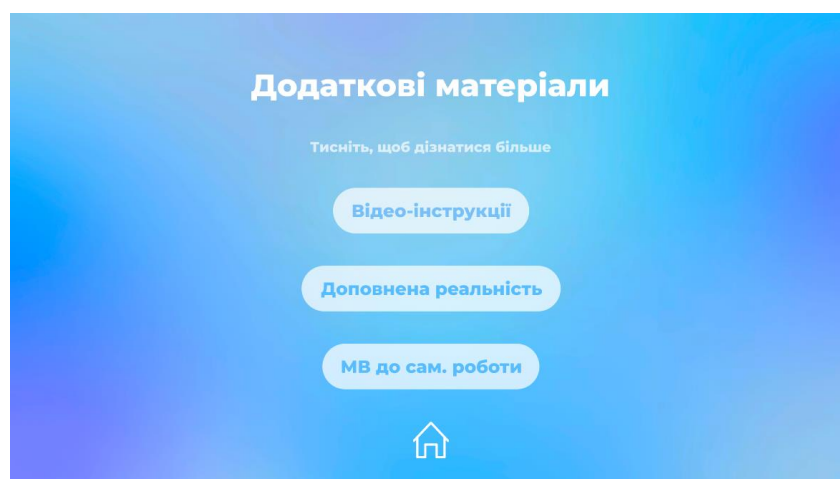


Рисунок 2 – Екран розділу «Додатковий матеріал»

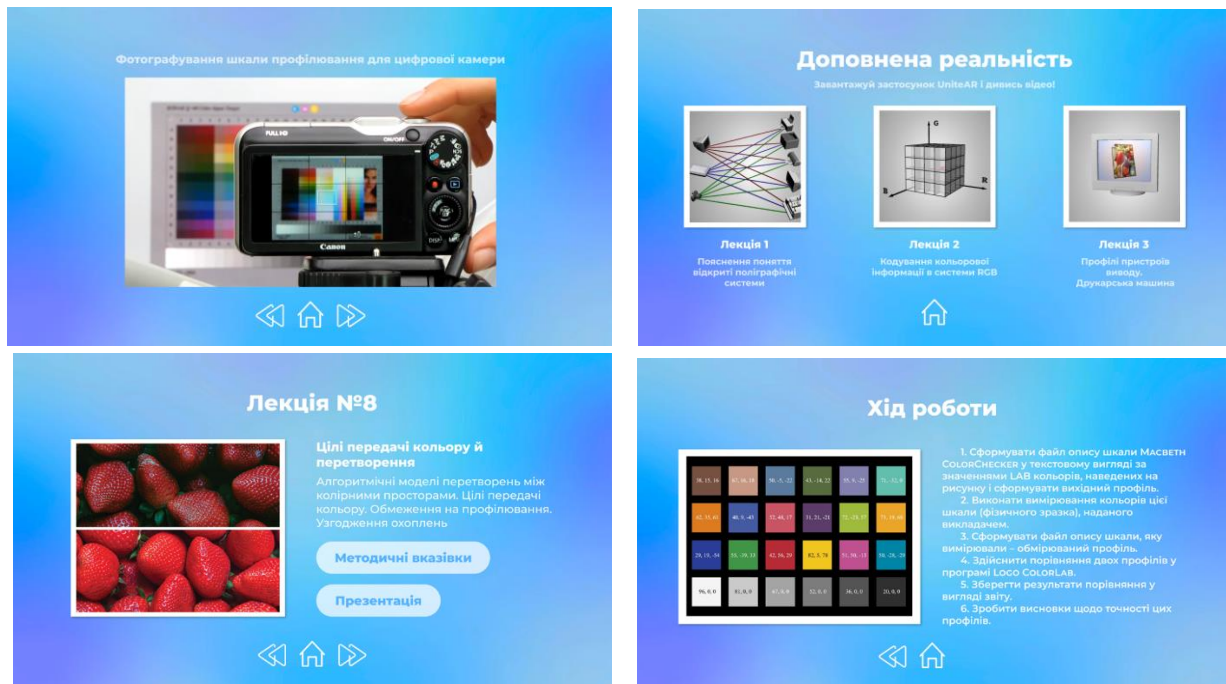


Рисунок 3 – Приклади сторінок мультимедійного комплексу

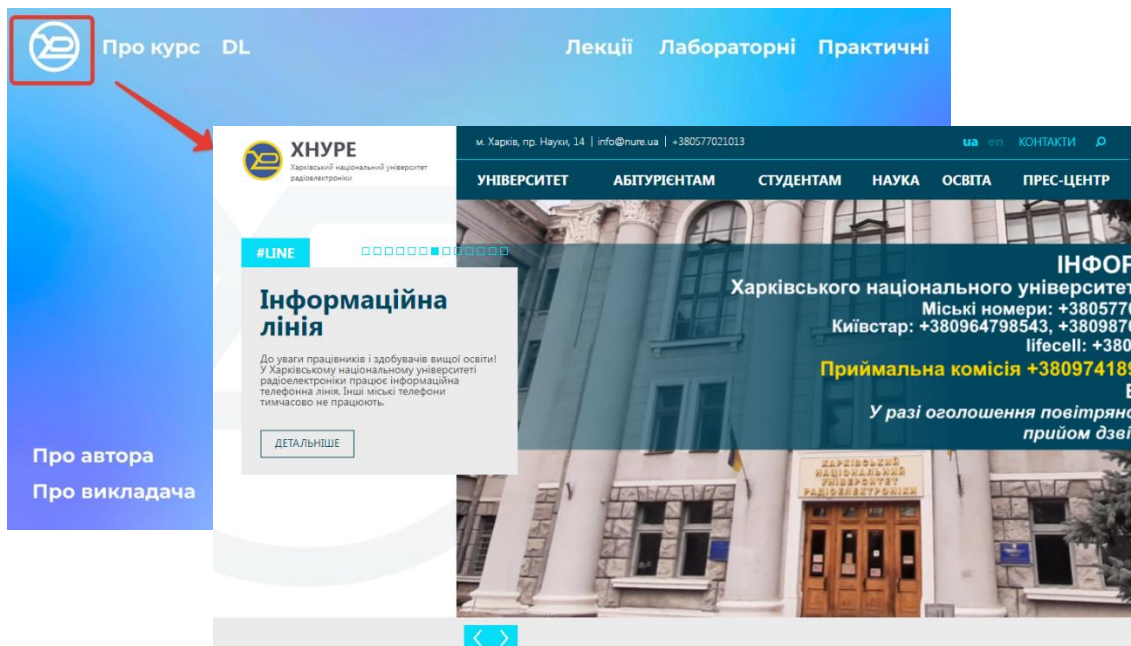


Рисунок 4 – Перехід на сайт університету за гіперпосиланням

Таким чином, комплекс забезпечує всебічне ознайомлення з дисципліною «Системи управління кольором», надаючи користувачеві повний спектр основних і додаткових навчальних матеріалів разом із детальними поясненнями. Серед його переваг варто також відзначити швидкий перехід на сторінку викладача, офіційний сайт ХНУРЕ та платформу DL.

Під час пошуку аналогів багато посилань було на різні презентації або відцифрові навчальні посібники. Більшість презентацій не використовують мультимедійні матеріали, тому їх не розглядаємо. Але є цікаві навчальні сайти.

Перший аналог – Бібліотека методичних матеріалів «Всеосвіта» [5]. Портал «Всеосвіта» містить найрозширенішу та найактуальнішу базу навчальних матеріалів, серед яких можна знайти інформацію з будь-якого предмету. Унікальні документи, якими діляться вчителі різноманітних профілів, допоможуть швидко ознайомитись з потрібною темою.

На сайті «Всеосвіта» зібрані публікації у зручних для користувачів форматах: Стаття, Наукова робота, Відеоурок, Презентація, Конспект, Тест, Робоча програма та інші методичні матеріали. Крім того, можна обирати розділ, який зацікавить. Це значно полегшує процес пошуку. Основний недолік, що більшість матеріалів викладають шкільні вчителі і цільова аудиторія все ж таки більше школярі. Для студентів цього матеріалу замало.

Ще один аналог – навчальні електронні видання мережного використання. Розглянемо їх особливості на прикладі навчального посібника «Основи теорії кольору». Це навчально-методичний посібник для здобувачів освітнього ступеня бакалавра спеціальності 186 «Видавництво та поліграфія» усіх форм навчання [6]. Він був випущений в 2020 році колективом викладачів Черкаського державного технологічного університету. Особливістю цього видання є велика кількість ілюстративного матеріалу, що істотно полегшує розуміння досліджуваних питань з побудови гармонійних колірних сполучень, використання колірних моделей, налаштування системи керування кольором, застосування колірних профілів, виконання кольорокорекції та кольороподілу тощо. Має контрольні запитання (рис. 5).

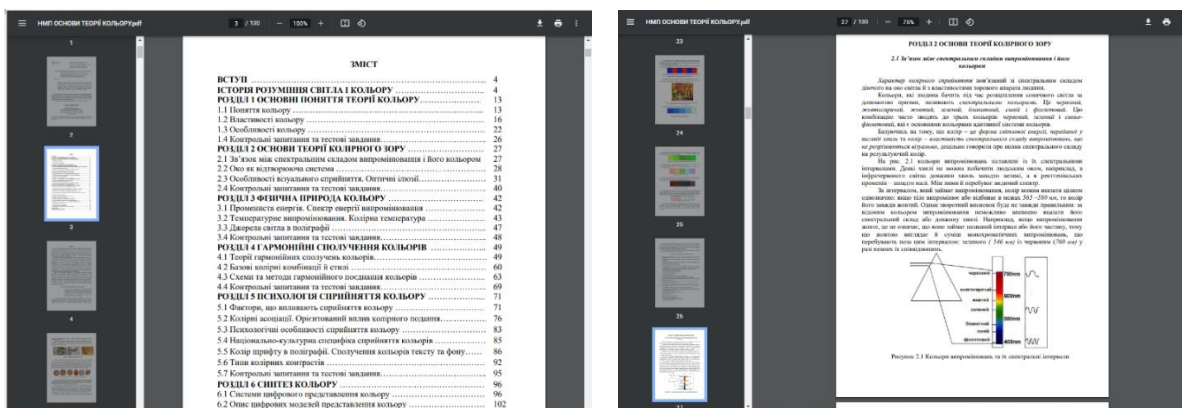


Рисунок 5 – Приклад навчального електронного видання мережного використання «Основи теорії кольору»

Основним недоліком є повна відсутність інтерактивності. Навчальний посібник навіть не має інтерактивного змісту. Це робить великі незручності під час його вивчення.

Ще одним недоліком є відсутність практичних прикладів щодо практичної роботи зі спеціалізованим програмним забезпеченням, засобами вимірювання та обладнанням, яке використовується для управління кольором.

Також дане видання не має ніяких додаткових мультимедійних елементів, які б допомогли студентам в умовах дистанційної освіти спростити процес вивчення такого складного матеріалу.

Цікавий аналог – професійні сайти, де наведено багато різних навчальних та професійних матеріалів. Наприклад, сайт CIELAB.XYZ. Це форум колористів та поліграфістів, де наведено дуже багато корисного та цікавого матеріалу саме по управлінню кольором: статті, корисні посилання, калькулятори, чат професіоналів та багато чого іншого. Багато практичних прикладів. Є також посилання на соціальні мережі. Основний недолік – сайт на російській мові, але з посиланням на англійські джерела.

Також недоліком є складність пошуку необхідної інформації. Для студентів, які виконують завдання, тривалий час пошуку додаткової інформації може бути суттєвим недоліком. Сайт дуже лаконічний, орієнтований на професіоналів, а не на початківців, тому можуть виникнути складнощі з розумінням представленого матеріалу.

Аналіз представленого матеріалу дає можливість зробити висновок, що найбільш зручним є мультимедійний навчальний комплекс «Системи управління кольором». Тому для подальшої розробки електронних навчальних матеріалів для спеціальності «Видавництво та поліграфія» його можна взяти як приклад.

Література.

1. Вовк, О.В., Чеботарьова, І.Б., & Чеботарьова, М.Р. (2024). Вибір програмного забезпечення для розробки мультимедійного комплексу силабусів для спеціальності 186 – Видавництво та поліграфія. Поліграфічні, мультимедійні та web-технології. Т. 2. (с. 202-204).
2. Вовк, О.В., Чеботарьова, І.Б., & Чеботарьова, М.Р. (2025). Особливості розробки мультимедійного комплексу силабусів для спеціальності G20. Поліграфічні, мультимедійні та web-технології. Т. 1. (с. 167-168).
3. Цигічко, М.М. (2023). Розробка проєкту мультимедійного комплексу «Системи управління кольором». [квал. робота бак.: 186 Видавництво та поліграфія. ХНУРЕ]. Репозиторій ХНУРЕ: <https://openarchive.nure.ua/entities/publication/8fc3d3d3-29b9-4d70-8cd2-80f4725cf77e>.
4. Цигічко, М.М., & Чеботарьова, І.Б. (2023). Основні вимоги до проєктування мультимедійного комплексу «Системи управління кольором». Поліграфічні, мультимедійні та web-технології. Т. 2. (с. 145-146).
5. Всеосвіта. (б. д.). Теорія кольору. Колористика. Колірний круг. Колір в рекламі. Психологія кольору. Створення гармонійних колірних поєднань. <https://vseosvita.ua/library/teoria-koloru-koloristika-kolirnij-krug-kolir-v-reklami-psihologija-koloru-stvorennja-garmonijnih-kolirnih-poednan-405640.html>.
6. Веретільник, Т.І., Мисник, Л.Д., Капітан, Р.Б., & Мамонов, Ю.П., Манзюра О.В. (2020). Основи теорії кольору. Навчально-методичний посібник для здобувачів освітнього ступеня бакалавра спеціальності 186 “Видавництво та поліграфія” усіх форм навчання. Черкаси: ЧДТУ.